

YHTEISTOIMINTASOPIMUS KUTILAN KANAVA -HANKKEEN VALMISTELUSTA

1. Osapuolet

Tämän sopimuksen osapuolina ovat:

1. Taipalsaaren kunta (0163320-5)
Kellomäentie 1, 54920 Taipalsaari
jäljempänä ”Taipalsaari”
2. Lappeenrannan kaupunki (0162193-3)
PL 11, 53101 Lappeenranta
jäljempänä ”Lappeenranta”

Osapuolet 1. – 2. jäljempänä yhdessä ”Osapuolet” ja kukin erikseen myös ”Osapuoli”.

2. Sopimuksen tausta

Etelä-Karjalan liiton vuonna 2018 käynnistämässä hanketyössä on selvitetty Taipalsaarelle sijoittuvan Kutilan kanavan toteuttamisen edellytyksiä. Kutilan kanava -hankkeessa on kysymys Itkonlahden ja Umianlammen sekä Kutilantaipaleen läpi ruopattavasta ja kaivettavasta kanavasta sekä eräiden pumppaamojen rakentamisesta (jäljempänä Hanke).

Hankkeen selvitystyöhön ovat osallistuneet Etelä-Karjalan liiton lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskus, alueen kunnat, Väylävirasto, LUT-yliopisto sekä useita muita sidosryhmiä.

Selvitystyössä Hankkeen toteuttaminen on todettu tarkoituksenmukaiseksi. Kanavan rakentamisen tavoitteena on sujuvoittaa vesiliikennettä eteläisellä Saimaalla sekä edistää eri elinkeinoja, kuten risteilyliikennetoimintaa ja luontomatkailua. Kanavan yhteyteen rakennettavien pumppaamojen avulla Suur-Saimaan vettä tullaan siirtämään Pien-Saimaalle, erityisesti rehevöitymisestä kärsivälle Maavedelle. Näin ollen Hanke parantaa merkittävästi Pien-Saimaan vedenlaatua ja koko alueen virkistysarvoja.

Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannusten on arvioitu olevan 15,5 miljoonaa euroa (alv 0 %).

Etelä-Karjalan liiton käynnistämän selvitystyön päätyttyä Hankkeen eteenpäin viemistä on jatkettu Taipalsaaren ja Lappeenrannan toimesta. Taipalsaari ja Lappeenranta ovat molemmat osaltaan tehneet syksyn 2020 aikana päätökset Hankkeen rahoittamisesta sekä alkuvuoden 2021 aikana periaatteelliset päätökset Hankkeen toteuttamismuodosta.

Hankkeen selvitystyössä on Hankkeeseen pyydetty mukaan myös muita eteläisen Saimaan alueen kuntia ja kaupungeja. Puumala ja Ruokolahti ovat ilmaisseet myönteisen suhtautumisensa Hankkeeseen ja valmiuden neuvotella Hankkeen rahoittamiseen osallistumisesta pienillä osuuksilla.

Hankkeen toteuttamismuodoksi on päätetty kuntavetoinen malli, jossa Taipalsaari rakentaa Hankkeen omistukseensa ja jossa Lappeenranta ja Puumala sekä Ruokolahti rahoittavat Taipalsaaren investointia rahoitusosuuksina.

Osapuolet ovat neuvotelleet ja valmistelleet tämän yhteistoimintasopimuksen (jäljempänä Sopimus) viedäkseen eteenpäin Hankkeen varsinaista valmistelua.

3. Sopimuksen tarkoitus

Tällä Sopimuksella Osapuolet sopivat Hankkeen valmistelutoimien eteenpäin viemisestä ja valmistelussa noudatettavista keskeisistä periaatteista sekä ehdoista, joiden täytyessä Hanke toteutetaan.

4. Hanketta koskevat osapuolten päätökset

Osapuolet ovat päättäneet Hankkeen toteuttamismuodosta ja / tai Hankkeen rahoittamisesta seuraavaa:

Taipalsaari

Taipalsaaren kunnanvaltuusto on käsitellyt kokouksessaan 7.10.2020 § 39 Kutilan kanavan rahoittamista ja päättänyt osoittaa vuodelle 2020 Kutilan Kanava Oy:n perustamiseen 225 000 euron suuruisen lisämäärärahan sekä varata kunnan investointiohjelmaan 2 250 000 euron suuruisen määrärahan vuosille 2022-2023 Kutilan kanavan rakentamiseksi.

Kunnanvaltuusto on käsitellyt kokouksessaan 24.2.2021 § 4 Kutilan kanavan toteuttamismuotoa ja päättänyt, että Kutilan kanava -hankkeen valmistelua jatketaan kuntavetoisen mallin mukaisesti niin, että kanava toteutettaisiin Taipalsaaren kunnan omistukseen ja taseeseen. Päätöksessä on todettu, että kunnan kokonaiskustannukset hankkeessa pysyvät kunnanvaltuustossa 7.10.2020 § 39 päätetyn suuruisina, sekä, että osakepääomaan varattua rahoitusta voidaan osoittaa kanavan suunnittelukustannuksiin. Tältä osin mahdolliset talousarviomuutokset tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi erikseen.

Lappeenranta

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto on käsitellyt kokouksessaan 28.9.2020 § 69 Kutilan kanavan rahoittamista ja päättänyt osoittaa vuodelle 2020 Kutilan Kanava Oy:n perustamiseen 225 000 euron suuruisen lisämäärärahan sekä varata kaupungin investointiohjelmaan 2 250 000 euron suuruisen määrärahan vuosille 2022-2023 Kutilan kanavan rakentamiseksi.

Kaupunginvaltuusto on käsitellyt kokouksessaan 22.2.2021 § 16 Kutilan kanavan toteuttamismuotoa ja päättänyt, että Kutilan kanava -hankkeen valmistelua jatketaan kuntavetoisen mallin mukaisesti niin, että kanava toteutettaisiin Taipalsaaren kunnan omistukseen ja taseeseen. Päätöksessä on todettu, että kaupungin kokonaiskustannukset hankkeessa pysyvät kaupunginvaltuustossa 28.9.2020 § 69 päätetyn suuruisina, sekä, että osakepääomaan varattua rahoitusta voidaan osoittaa kanavan suunnittelukustannuksiin. Tältä osin mahdolliset talousarviomuutokset tuodaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi erikseen.

Mikäli Hankkeen valmistelun yhteydessä ilmenee riski siitä, että Hankkeen arvioidut toteutuksen kokonaiskustannukset, 15,5 miljoonaa euroa (alv 0 %) ylittyisivät, saattavat Osapuolet Hankkeen rahoituksen uudelleen toimivaltaisten toimielintensä käsiteltäväksi ja päätettäväksi.

5. Hankkeen suunnittelun kokonaiskustannukset

Hankkeen suunnittelu sisältää seuraavat suunnittelutoimet: Kutilan kanavan ja pumppaamojen sekä siihen liittyvän tie- ja siltasuunnittelun esisuunnittelusta aina rakennusvaiheen suunnitelmiin saakka.

Hankkeen suunnittelun kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 872.000 euroa (alv 0 %). Kustannusarvion on laatinut konsulttitoimisto FCG Etelä-Karjalan liiton käynnistämän selvitystyön osana. FCG:n arvio suunnittelun kokonaiskustannuksista on tämän sopimuksen liitteenä 1. Kustannusarviossa ei ole rakentamiskustannuksia. Liitteessä 1 esitetty aikataulus on alustava ja se tarkentuu Hankkeen edetessä.

Osapuolet hakevat Hankkeen suunnittelun kokonaiskustannuksiin 50 % rahoitusta valtiolta ja muista rahoituslähteistä. Osapuolet vastaavat valtion ja muun rahoituksen jälkeen jäljelle jäävästä 50 % osuudesta jakoperusteen Taipalsaari 50 % ja Lappeenranta 50 % mukaisesti.

Etelä-Karjalan liiton käynnistämän selvitystyön aikana Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa on keskusteltu 226.000 euron rahoituksesta Hankkeen suunnittelun ensimmäiseen vaiheeseen. Hankkeen suunnittelun ensimmäisen vaiheen valmistelutoimet on kuvattu tämän sopimuksen seuraavassa kohdassa 6. Valmistelutoimet.

Ensimmäisen vaiheen jälkeen tapahtuvaan Hankkeen suunnitteluun haetaan rahoitusta valtiolta ja muista rahoituslähteistä myöhemmin erikseen.

6. Valmistelutoimet

6.1 Yleistä

Osapuolet sitoutuvat viemään tämän kohdan 6 mukaisia Hankkeen valmistelutoimia eteenpäin tässä sopimuksessa määriteltyjen keskeisten periaatteiden mukaisesti sekä muutoin valmistelun yhteydessä erikseen Osapuolten välillä Hankkeen ohjausryhmässä tarkemmin sovittavan mukaisesti.

Valmistelutoimien alustava aikataulus on esitetty oheisessa liitteessä 2.

6.2 Suunnitelmien valmistelemisen vesilain mukaisen luvan hakemista varten ja luvan hakeminen

Hanke edellyttää vesilain mukaista lupaa seuraavilta osin:

- Käkeläntaipaleen virtausaukko eli putkisilta (rumpu) Suur-Saimaantien ali,
- Kopinsalmen pumppaamo (kapasiteetti 5 m³/s),
- Kutilan pumppaamo (kapasiteetti 5 m³/s),
- Kutilan kanava, veneiden kulun mahdollistava sulkuluukku, odotuslaiturit ym. rakenteet sekä
- Uusi yleinen paikallisväylä, joka yhdistää Taipalsaaren väylän (ks= 4,2) ja Tullisalmen väylän (ks=1,8 m)

Myös Hankkeeseen kuuluva maantien parantaminen edellyttää sillan rakentamisen osalta vesilain mukaista lupaa, mutta tältä osin luvan hakeminen tapahtuu osana tiesuunnitelman valmistelua siten kuin jäljempänä kohdassa 6.3 on kuvattu.

Tässä kohdassa 6.2 tarkoitetun vesilain mukaisen luvan hakemista varten tarvittavien suunnitelmien ja lupahakemuksen valmistelemisesta sekä luvan hakemisesta vastaa Taipalsaari. Taipalsaari tilaa lupahakemuksen valmistelua koskevan työn suunnittelemaan konsultilta. Koska Hanke rakennetaan Taipalsaaren omistukseen, lupa haetaan Taipalsaaren nimissä. Lappeenranta osallistuu osaltaan konsulttityön ohjaukseen.

Tässä kohdassa 6.2 tarkoitettujen valmistelutoimien kustannukset ovat seuraavat:

- vesilain mukaisen luvan hakemista varten tarvittavien suunnitelmien ja lupahakemuksen valmisteleminen 171.000 euroa ja
- viranomaismaksut arviolta 10.000 euroa

Taipalsaari hakee kustannuksiin rahoitusta Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta (ELY-keskus). ELY-keskuksen kanssa on ollut keskustelua 90.000 euron suuruisesta rahoituksesta ja ELY-keskus on varautunut siihen. Osapuolet vastaavat ELY-keskuksen rahoituksen jälkeen jäljelle jäävistä kustannuksista jakoperusteen Taipalsaari 50 % ja Lappeenranta 50 % mukaisesti.

6.3 Mantereentien parantamista koskeva esisuunnittelu ja tiesuunnitelma sekä vesilain mukainen lupa

Maantien 14784 (Mantereentie) parantamista Kutilantaipaleen kohdalla koskevasta esisuunnittelusta ja esisuunnittelussa valmistuvan esiselvityksen pohjalta laadittavan tiesuunnitelman valmistelusta vastaa ELY-keskus. Sillan rakentamisen edellyttämän vesilain mukaisen luvan hakeminen tapahtuu osana tiesuunnitelman valmistelua ja siitä vastaa ELY-keskus.

Esisuunnittelu on käynnistynyt. Taipalsaari ja Lappeenranta osallistuvat esisuunnitteluun ELY-keskuksen kanssa 15.3.2021 allekirjoitetun rahoitussopimuksen mukaisesti rahoittamalla esisuunnittelukustannuksia enintään 9.000 eurolla (alv 0 %) / kunta.

Esisuunnitelman jälkeen tehdään hallinnollinen tiesuunnitelma, johon sisältyy uuden sillan vesilupa-asiakirjat. Tiesuunnitelman hyväksymisen jälkeen tehdään rakennussuunnitelma. Suunnittelun (tiesuunnitelma ja rakennussuunnitelma) alustava kustannusarvio maastotöineen on 360.000 euroa (alv 0 %). Esisuunnitteluvaiheen jälkeisen tiesuunnitelma- ja rakennussuunnitelmavaiheen kustannusjakoa ja sopimusta ei ole vielä neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa. Osapuolet käyvät tätä koskevat neuvottelut ELY-keskuksen kanssa.

6.4 Maanhankinta

Taipalsaaren kunta vastaa Hanketta varten tarpeellisesta maanhankinnasta, mahdollisesta maa-alueiden lunastusmenettelystä tai Hankkeen vesiluvassa määritellyistä maa-alueiden käyttöoikeussopimuksista sekä niistä aiheutuvista kustannuksista. Kanavan maa-alue jää Taipalsaaren kunnan omistukseen.

6.5 Neuvottelut Puumalan ja Ruokolahden rahoitusosuuksista

Puumalan kunnanhallitus on käsitellyt 9.11.2020 § 154 osallistumista Kutilan kanavan rakentamiseen ja rahoittamiseen sekä päättänyt todeta valmistelukantanaan muun ohella seuraavaa: Puumalan kunnanhallitus suhtautuu kanavahankkeeseen myönteisesti ja on valmis neuvottelemaan Puumalan kunnan osallistumisesta kanavan toteuttamisen mahdollistamiseen. Päätöksen mukaan Puumalan kunnan osalta kyseeseen tulisi kuitenkin projektin suuruusluokkaan suhteutettuna vähäiseksi katsottava avustus investoinnin toteuttamiseen.

Ruokolahden kunta tekee investointia koskevan rahoituspäätöksensä toukokuussa 2021.

Osapuolet neuvottelevat Puumalan ja Ruokolahden rahoitusosuuksien määrän näiden kuntien kanssa.

6.6 Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen

Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannusten on arvioitu olevan 15,5 miljoonaa euroa (alv 0 %). Tavoite EU:n, valtion ja muun ulkopuolisen rahoituksen määräksi on vähintään 66,7 % varsinaisen investoinnin (ei sisällä suunnittelukustannuksia) arvioiduista kokonaiskustannuksista. Kuntien rahoitusosuus varsinaisen investoinnin kokonaiskustannuksista on 33,3 %.

Taipalsaari ja Lappeenranta hakevat Hankkeelle EU:n, valtion ja muuta ulkopuolista rahoitusta yhteistyössä Etelä-Karjalan liiton kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen osalta edunvalvonnan ensisijaisena vastuutahona toimii Lappeenranta.

Hallitusohjelmassa kirjatulla tavalla kanavan rakentamiseen esitetään osoitettavaksi rahoitus valtion talousarviosta siten, että rahoituksesta olisi kirjaus valtion vuoden 2022 talousarviossa ja rahoitus kohdennettaisiin eritoten vuodelle 2023 – 2025. Tavoitteena on, että turvetuotannon haittojen perusteella rahoitusta voitaisiin mahdollisesti osoittaa myös oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta.

6.7 Toteutussopimuksen valmisteleminen

Osapuolet valmistelevat Hankkeen toteuttamista koskevan keskinäisen sopimuksen (Toteutussopimus) Osapuolten toimivaltaisten toimielinten käsiteltäväksi.

Toteutussopimuksella Osapuolet sopivat muun muassa seuraavista asioista:

- Hankkeen toteuttamiseen sitoutuminen
- Kuvaus hankkeesta
 - Hankkeen sisältö
 - Lisä- ja muutostyöt
- Kuvaus hankkeen toteuttamisesta
 - Hankkeen toteutustapa ja aikataulu
 - Toteutusvaiheen projektiorganisaatio
- Hankkeen rahoittaminen
 - Toteutuskustannukset
 - Käyttö- ja ylläpitokustannukset
 - Kustannusten rahoittaminen
- Muut Hankkeen toteutusvaiheen kannalta tarpeelliset sopimusehdot

6.8 Viestintä

Osapuolet vastaavat yhdessä Hankkeeseen liittyvästä viestinnästä asukkaille, kanavan tuleville käyttäjille ja muille sidosryhmille.

7. Valmisteluvaiheen projektiorganisaatio

Osapuolet perustavat Hankkeen valmistelua varten asiantuntijajäsenistä muodostuvan ohjausryhmän, johon he nimeävät edustajansa seuraavasti:

- Taipalsaari 3 jäsentä
- Lappeenranta 3 jäsentä

Ohjausryhmä nimeää itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Ohjausryhmä vastaa Hankkeen tämän yhteistoimintasopimuksen mukaisen valmistelutyön koordinoinnista sekä tekee esitykset Osapuolille tarvittavista jatkotoimista ja hallinnollisista päätöksistä.

Ohjausryhmän työtä tukemaan voidaan palkata projektijohtaja, jos Taipalsaari ja Lappeenranta yhdessä näkevät tämän tarpeelliseksi ja siitä erikseen tarkemmin sopivat.

8. Hankkeen toteuttamisen edellytykset

Osapuolet sopivat, että Hanke toteutetaan seuraavien edellytysten täytyttyä:

- Hanketta varten on edellä kohdassa 6.2 tarkoitettu lainvoimainen vesilain mukainen lupa ja Hankkeen maanhankinnan asia on ratkaistu samassa yhteydessä.
- Maantien 14784 (Mantereentie) parantamista varten Kutilantaipaleen kohdalla on lainvoimainen tiesuunnitelma ja sillan rakentamista varten on lainvoimainen vesilain mukainen lupa.
- Hankkeelle edellä kohdan 6.6 mukaisesti haettavan EU:n, valtion ja muun ulkopuolisen rahoituksen määräksi on varmistunut vähintään 66,7 % varsinaisen investoinnin (ei sisällä suunnittelukustannuksia) arvioituista kokonaiskustannuksista.
- Hankkeelle Osapuolten ja mahdollisesti muiden kuntien myöntämän rahoituksen määräksi on varmistunut 33,3 % varsinaisen investoinnin arvioituista kokonaiskustannuksista tai mahdollinen pienempi %-osuus, joka jää kuntien rahoitettavaksi, mikäli Hankkeelle haetun ja varmistuneen ulkopuolisen rahoituksen määrä on edellä mainittua suurempi.
- Mikäli Hankkeen tämän sopimuksen tarkoittaman valmistelun aikana on ilmennyt, että Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset, 15,5 miljoonaa euroa (alv 0 %) ylittyvät, ovat Osapuolet saattaneet Hankkeen rahoituksen uudelleen toimivaltaisten toimielintensä käsiteltäväksi ja toimielimet ovat tehneet tarkistetut Hankkeen mahdollistavat rahoituspäätökset.
- Osapuolet ovat valmistelleet ja niiden toimivaltaiset toimielimet ovat hyväksyneet edellä kohdassa 6.7 tarkoitetun Hankkeen toteuttamista koskevan sopimuksen ja päätökset ovat saaneet lainvoiman.

9. Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan, kun Osapuolet ovat allekirjoittaneet sen. Sopimus on voimassa määräajan, 31.12.2023 saakka. Osapuolet voivat yhteisesti sopia jatkaa sopimuksen voimassaoloa. Mikäli kohdan 8 mukaiset edellytykset Hankkeen toteuttamiseksi eivät ole täyttyneet 31.12.2023 mennessä, eivät Osapuolet ole jatkaneet tämän sopimuksen voimassaoloa, raukeaa tämä sopimus.

Sopimuksen raukeamistilanteessa Osapuolet vastaavat itse niistä kustannuksista, jotka Osapuolelle on tämän sopimuksen mukaisen kustannusjaon mukaisesti aiheutunut tämän sopimuksen mukaisista valmistelutoimista. Mikäli jokin tämän sopimuksen mukainen valmistelutoimi on kesken sopimuksen raukeamistilanteessa, vastaavat Osapuolet tällaisen valmistelutoimen kustannuksista tämän sopimuksen mukaisesti. Mikäli Osapuoli on tehnyt sellaisia valmistelutoimia, joista ei ole Osapuolten välillä sovittu, vastaa sellaisten valmistelutoimien kustannuksista Osapuoli, joka niihin on ryhtynyt.

10. Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa vain kirjallisesti ja siten, että kaikki Osapuolet hyväksyvät muutoksen allekirjoituksellaan.

Osapuoli ei saa siirtää tätä sopimusta kolmannelle ilman muiden Osapuolten etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

Taipalsaaren kunta /
Lappeenrannan kaupunki

11. Erimielisyydet

Tästä sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan osapuolten välisissä neuvotteluissa. Mikäli neuvotteluissa ei saavuteta yhteisymmärrystä, Osapuoli voi saattaa erimielisyyden ratkaistavaksi ensiasteessa Etelä-Karjalan käräjäoikeudessa.

12. Liitteet

Liite 1 FCG:n arvio suunnittelun kokonaiskustannuksista
Liite 2 Valmistelutoimien alustava aikataulus

13. Sopimuksen allekirjoittaminen

Tätä sopimusta on laadittu kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Taipalsaarella 16. päivänä kesäkuuta 2021

Taipalsaaren kunta

Kari Kuuramaa
kunnanjohtaja

Jarkko Koho
hallintojohtaja

Lappeenrannassa 14. päivänä kesäkuuta 2021

Lappeenrannan kaupunki

Kimmo Jarva
kaupunginjohtaja

